

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrť leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrť leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 4. velikega travna 1877.

List 18.

Pij IX katoliški mladini.

V.

Ni še vse, kar smo slišali do zdaj iz ust sv. Očeta o liberalizmu. Vidivši, da je bilo v kljub večkratnemu opominjevanju veliko sicer poštenih katoličanov še vedno vdanih liberalizmu, hotel je poglavar sv. Cerkve še enkrat govoriti ter je porabil v to prvo priliko. Za odgovor na adresu Kimperskega (Quimper) škofa v imenu katoličanov tega mesta so izrekli sv. Oče resno in do-
ločno obsodbo nad tolikrat že zaverženim liberalizmom.

Peto pismo sv. Očeta od 28. julija 1873 se glasi:

„Častitemu bratu Anzemu, škofu Kimperskemu.

Pij IX, papež.

Častiti brat, pozdrav in apostolski blagoslov.

Kakor z veseljem gledamo, častiti brat, da se povsod množé katoliške družbe, ki so ob enem znamenje žive vere in naj pripraviš orodje za njeno vnemanje in brambo, ravno tako smo z naj večí zadovoljnostjo sprejeli pismo društvenikov, kateri so pod Tvojim predsedovanjem imeli prvi zbor v Tvojem škofijskem mestu. Dobro znamenje je nam, da se ti katoliški zbori začn-
njajo z razodevanjem nedeljene in ponižne podverženosti do sv. Stola in njegovega nezmotljivega učenitstva. Zakaj, če se družbeni udje zares na noben način ne odločijo od njegovih naukov in izrekov, če se terdno opirajo na to nepremakljivo podstavo; bodo od božje moči vodeni in podpirani gotovo uspešno in s pridom delali za sveto versko reč.

Spisi in prizadevanja sovražnikov Cerkve in Stola Petrovega jih gotovo ne bodo motili v ti pokoršini, ker so ravno zoper nje pričeli boj; utegnili bi pa najti k zmoti deržečo pot v tako imenovanih liberalnih mnenjih, ki jih sprejemajo mnogi sicer pošteni in pobožni katoličani, katerih vera in veljava lahko zamore duhove ná-se potegniti in jih nagniti k zelo nevarnim mnenjem.

Sporočí tedaj, častitljivi brat, udom katoliške družbe, da pri obilnih prilikah, ko smo krivovercem očitali njih liberalne mnenja, nismo imeli pred očmi tistih, ki Cerkev sovražijo in ktere bi bilo nepotrebno omenjati, temuč tiste, ki smo jih ravno kar popisali in kateri skriti strup liberalnih načel, kterega so se navzeli z maternim mlekom, vzdržujejo z izgovorom, da ni z očitno hudobijo napolnjen in po njih mnenju veri ne škoduje; lahko ga zavdajo duhovom in sejejo takó seme prekucij, ktere svet že davno pretresajo.

Če udje skerbé, da uidejo tim zanjkam in si prizadevajo svoje poglavitne moči obračati zoper tega prekanjenega sovražnika, si bodo gotovo pridobili velike

zasluge za vero in domovino. Popolnoma bodo dosegli ta namen, če se, kakor so sklenili, ne dajo goniti nobenemu drugemu vetru nauka, kakor temu, ki pihlja od le-tega učnega Stola resnice.

Njih početju vošimo srečen vspeh in damo za zdaj v zastavo nebeške milosti in v znamenje Naše posebne dobrohotnosti apostolski blagoslov Tebi, častitljivi brat, vaim udom katoliške družbe, in celi Tvoji škofiji.

Dano v Rimu pri sv. Petru 28. julija 1873, v 28. letu našega papeštva.

Pij IX, papež.

Ti dve poslednji pismi sv. Očeta, pisani obé katoličanom francoskim, imate posebno znamenje, primérno posebni bolezní mladih katoličanov, ktera je v tem, da hočejo iz liberalizma narediti bolj osebno kakor naučno vprašanje. Nič ne odide skerbi naj višega verskega varha, očeta in učenika kristjanov.

Podali smo tedaj pět apostolskih pisem, pět vradnih obravnav sv. Stola, s kterimi so sv. Oče v manj kakor šestih mescih vedno krepkejše preganjali, zaznamovali in zametovali nauke in početja liberalnega katoličanstva.

Kaj je treba ravnemu duhu in pošteni vesti še več? „Qui habet aures audiendi, audiat!“ — Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša! (M. Seg.)

Cerkev in njena skerb za omiko in nauke.

Pogosto se ravno v novejšem času zares „mračnem“ očita katoliški Cerkev, da ona je nasprotnica omiki in napredku; da ima veselje nad tem, da človeštvo ostane v temi in nevednosti, češ, da potem cerkveni predniki, papež, škofje in duhovni toliko ložej gospodujejo nad nevedno množico in jo rabijo za svoje namene. Nespodobno paujejo duhovne z „mračnjaki“ (dunkelmänner); razglasujejo jih za sovražnike resnice in vednosti, ki se bojé „svitlobe“, podtikajo jim nezmérno pohlepnost po gospodovanji!

Te obrekljive in lažnjive očitanja pa so že same med seboj v nasprotji. Pred vsem je namreč gotovo, da se nad divjo, razuzdano in nevedno množico ne dá tako lahko gospodovati, to se je pokazalo v časih puntov in uporov, ko je ljudstvo divjalo razburjenim valovom enako. Kdo neki je nad takimi lahko gospodoval? Ali kje na svetu je kdo slišal, da v šoli, kjer so otroke pustili nevedne in surove, so jim zato učeniki toliko ložej zapovedovali? Laž je torej že zato, da bi bila katoliška Cerkev iz pohlepnosti do gospodovanja zoper omiko in ved-

nost, ker podtikanega namena, namreč gospodovavstva nad ljudstvom, bi ravno s tim nikakor ne dosegla.

Temu pa nasprotujejo tudi djanske dogodbe. Vsak pameten človek, ki je kaj znajden v sgodovini, mora priterditi, da za vso omiko, za vso vednost, za vse pridobitve dubá se nam je zahvaliti zlasti katoliški Cerkvi; brez nje bi bili zlasti mi Slovenci, kakor tudi Nemci in drugi narodi po naših krajih še tako surovi, tako nevedni in neotesani, kakor so bili nekda predniki, ki so živeli brez olike in vede, brez branja in pisanja, ki so naj neumniši spake, naj gerši pošasti za bogove molili itd. Vsak vé, da katoliška Cerkve je storila narode omikane ljudi, jih učila vednosti, umetnosti, omike, rokodelstva itd. Črna nehvaležnost je torej, če se Slovenec, Nemec ali kdor si bodi, oglasi, da bi sramotil katoliško Cerkve! Nemci zlasti, kakor Slovani, bi mógli biti z naj večji ljubeznijo in spoštovanjem vdani katoliški Cerkvi, imeli bi biti zvesti in hvaležni sinovi matere Cerkve. To so tudi bili skoz več stoletij, dokler ni nesrečno krivoverstvo, razkolništvo itd. odcepilo nekterih delov od sv. Cerkve. Ostanimo torej mi Cerkvi toliko bolj zvesti in vdani, in ne nehamo moliti za krivoverce in razkolnike ter jih učiti, da le katoliška Cerkve je prinesla omiko in razsvitljenje zraven prave sreče za čas in večnost.

Poglejmo najprej, koliko je Cerkve storila za šolsko izobraženje, in sicer za više in niže šolstvo. Marakteri mislijo, da delavnost za šole se je pričela še le v novejšem času, da se v prejšnjih stoletjih za to ni storilo nič, ali naj ne veliko. Ne tajimo, da se dan današnji za šole res veliko zgodi, da bi se le tudi vaelej po pravi poti ter v resnično korist mladine. Da se za šole dan danes veliko stori, tega že zato ne moremo tajiti, ker že vsak pozná na davkih, ki rastejo od leta do leta bolj, in reče se, da vojaštvo in šola toliko zahteva. Pa tudi govore vsi zbori, časniki in vsi shodi o šolah. Veliko se toraj dela za šole, če tudi po več krajih ne v pravo srečo in blagor mladine in človeštva, kadar namreč se prezira prava in glavna podlaga, ki je vera in verska odreja.

Kdo pa je vendar prvi skerbil za šolsko omiko? Nihče drugi, kakor katoliška Cerkve; ona je ustanovila prve šole ter jih je večji del z lastnim denarjem zadrževala. Na premnogih cerkvenih zbora se je oestro zapovedovalo napravljati šole: duhovni so bili spodbujani, da naj ali sami podučujejo, ali pa za to imenujejo sposobne osebe. In staršem je Cerkve nalagala v dolžnost, da naj otroke redoma dajejo v šolo, kjer se niso učili le verskih resnic, temuč tudi drugih potrebnih reči. Navadno so bile pri farnih cerkvah ljudske šole za otroke. Cerkve je nagnila premožne, dobrotne vernike, ter so te šole podpirali z denarjem, da so jih zamogli otroci revnih staršev brezplačno obiskovati. Zdaj se toliko davka daje za šole, učeniške itd., pa zraven tega se še posebej šolske učnine zahtevajo. Še le pozneje in v naj novejšem času se je šolstvo Cerkvi uzelo.

Šole niso samo za poduk, ampak morajo človeka tudi versko-nravno izobraževati, k vsemu dobremu napeljevati ter ga odgojiti za pridnost in pobožnost; le tako zamorejo šole roditi veliko dobrega sadu. O šolah državnih po zeverni Ameriki, pa tudi že o mnogih šolah po Nemškem pišejo časniki, da pogosto so pogin vsi omiki, in odgojajo pregrešen zarod, ker vergli so sv. vero iz šole, brez ktere gre vse pod pot. Takim šolam veljajo besede Jezusa Siraha: „Bolji je človek, ki je reven na razumnosti in vednosti, pa ima strah Božji, kakor ta, ki ima obilno modrost, in prestopa postavo Najvišega.“

Ne samo ljudske šole, tudi više šole, gimnazije in vseučiliša je Cerkve ustanovila in bogato založila z de-

narjem. Poslednje so skoz in skoz delo katoliške Cerkve, in vse še obstoječe vseučiliša se imajo Cerkvi zahvaliti za svojo bitnost, za premoženje, bukvarnice in vednostne zaklade. Bilo je poprej še več vseučiliš kakor zdaj, ker posvetne vlade obstoječih še ohraniti niso mogle v njih nekdanji veljavi. V prejšnjih časih, namreč pred tako imenovano reformacijo (luteranstvom), so bile vseučiliša silno močno obiskovane; štele so po veliko tisuč študentov, dan današnji pa so sušične mnoge vseučiliša, dasiravno stanejo vsako leto veliko denarja. Tako je imelo n. pr. vseučiliše v Pragi l. 1408 celih 36.000 študentov in 700 učenikov; Oksford na Angleškem je imel l. 1340 do 30.000, in Pariz l. 1538 okoli 20.000 študentov; to so števila, ki jih zdaj ne doseže nobeno vseučiliše več, in vendar so zdaj dežele vse drugač obljude ne proti takratnim časom. Te številke pričajo, kako vednost in marljiv duh je takrat vladal med katoličani, in kako dobro je Cerkve znala vernike vnemati za vedo ter jih pridobivati za svoje vednostne vstave. To moč je Cerkve tudi ohranila do današnjega dne. Kjer koli namreč poleg posvetne učilnice Cerkve napravi šolo, se kmalo napolni z obilnimi gojenci, in njeno delovanje je veliko vapešnejše, kakor ono posvetnih šol. — Znano je, da so jezuitske, duhovske, nunske in sploh šole pod vodstvom duhovnih oséb naj boljše, kar so morali hoté ali nehoté priznati prijatli in zoperniki. Celó Friderik II pruski in cesarica Katarina ruska, ki nista bila prijatla katoliške Cerkve, sta móglá priterditi, da so jezuitske šole naj boljše v celi državi. To je pa tudi vzrok, zakaj si sovražniki katoliške Cerkve, zlasti skrivne družbe, ne dajo miru in išejo vse duhovne učilnice zatreti. To je njih „učna svoboda“! Ko so po več krajih učilnice katoliške zaterli in Cerkvi prepovedali vse podučevanje, se pa še hlinijo in vpijejo pred svetom: „Katoliška Cerkve je sovražnica omike in vede, duhovni so mračnjaki“; — in vendar je Cerkve ustanovila prve šole in sadišča omike ter vednosti, in bile so dobre, dokler jih je Cerkve imela pod svojim vodstvom. (Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Poglejmo nazaj za blizo pol stoletja!) Dobil sem po dobroti v roke duhovski imenik ljubljanske škofije od l. 1829, začel sem ga pregledovati in — obhajala me je globoka otožnost: tedaj res vse umerje..., pa kako naglo!

Poglejmo takratne bogoslovce. Bilo jih je v semenišu 80 (pa ne enega v l. letu, zarad pomanjkanja vstanov in prostora); zunaj semeniša jih je bilo pa 131, tedaj vsih skupaj 211. (Zunanji so dobivali po 80 gl. štipendije.) Ako pogledaš letošnji duhovski imenik, najdiš jih v vsem — 46 bogoslovcev. Kolik razloček! — Bili so med takratnimi bogoslovci n. pr.: (4. l.) Rihar Greg., Kutnar Ign., Poklukar Jan., Reš Jan., Anžlovar Fr., Furmahar Ant., Okorn Aleš, Polak Edv., Zajic And., Železnik Ant., Šoklič Jan., Svinger Jož., Venedik Gašp. id.; (3. l.) Dobovšek Mih., Ferlan Mat., Klapšič Jan., Lipovšek Jož., Pajk Mart., Pečar Andr., Zalekar Jan., Zarnik Ant., Sever Val., Skopec Andr., Zupin Jož., Tedeschi Kar., Čibašek Tom., Engelman Val., Majnik Jan., Orešnik Jož. id.; (2. l.) Finšgar Jan., Gregorec Ant., Kahl Henr., Zabrezovnik Juri, Šink Šim., Dremelj Andr., Germek Jož., Grašič Ant., Jeran Ant., Jugovic Ant., Kapel Jak., Kokalj Seb., Kosec Prim., Marinka Jan., Meterc Andr., Verščaj Jan. id.; (1. l.) Bergant Jož., Fister Ant., Grabner Juri, Kašman Ant., Košir Jak., Levičnik Jern., Marešič Jož., Nahtigal Jož.,

Pavšler Jož., Polc Jan., Porenta Ant., Rant Fr., Skubic Jož., Toman Jan., Volc Juri id.

Zdaj naj pa šteje kdo, koliko je še živih med temi nekoliko znanimi takratnimi bogoslovci, in koliko manj še le med neomenjenimi!

Našteti so v imeniku poprešnje leto (1828) umerli duhovni, katerih imena naj tu imenujemo, in da ne bo zastoj to delo, naj bodo v novo vsakemu saj za enkrat priporočeni v „Memento“. Naslednji so: Prenner Leon fajm., Brenk Mat. fajm., Drenik Jak. vik., Viltan Mart. (v Šmartnu pri Kr.), Tušek Mih. (gimnaz. kat.), Šopf Ant. fajm., Oberman Tom. fajm., Jereb And., Notar Val., Pezdir Juri, Lavrenzig Jož., Olipšič Andr. lok., Božič Jern. (dek. v Stari loki), Kuralt Prim. (v Mengšu def.), Kump And.

Zdaj pa še kaj o takratnih duhovnih. Škof, kakor vsak vé, so bili Ant. Al. Volf, roj. v Idriji 14. rožn. 1782, posvečeni za duh. 1804, za škofa v Rimu poterjeni 12. mal. serp. 1824. — Med ljubljanskimi kolarji so mnogim še znani: Pl. Šluderbach Lor., Grizoni, Jerin, Burger, Albrech, Zorn, Peterman, Muha, Zupan Juri. Častni kan.: Ravnihar Mat., Sluga, Mušič. Notar Pra-protnik Jak., kancelist Belin. — Stolni kaplani: Pristov, Potočnik Bl., Fridrih Tom., Vovk Šim. — Bili so takrat v Ljubljani tudi: Metelko (prof. slov.), Hladnik (gimnaz. prefekt), Dagarin (bogoslovski prof.), Pavšek Juri (prof. filoz.), Zupan Jaka (prof. bogoslovski), Šlaker Jan., Kek, Trenc, Pohlin, Bedenčič, Bohinec Andr.; redovniki Kosar, Kastulus, znani Felicijan, Od. Vascoti, Bern. Osredkar, Benvenut Crobot (ti 3 ko bogoslovci 3. leta).

Med imeni duhovnov sploh naj veči del budi o-žen spomin naglo begočega življenja. Naj imenujem kaj mertvih in živih: Arko Jernej († fajm. v Vodicah); Gol-majer Andr. (dr. bogoslovja, gojenec v Avgustineju na Dunaju, sedanjí vikári škof, ekcelencija itd. v Gorici); Leben Kar. (ondi kaplan); brata Andr. in Jan. Ažbe, Javorca; Baraga (kaplan v Metliki, kjer je spisal še zdaj splošno priljubljeno „Dušno pašo“); Barlič Fr. (že fajm. v Ternovem); Benedik Mih. (fajm. na Zalem logu); Borc Mih.; Dolinar Luka (na Jančjem); Globočnik Jož. (kat. v Loki); Jerala Al. (kaplan v Kranju); Jonke (slavni čebelar roj. 1777); Fr. Juliani (znani pridigar pri sv. Joštu, roj. 1756 v Bilijani na Goriškem); Kastrin And. (vikar v Žilicah); Klobus Jak. (kapl. v Teržiču); Kos Ant. (kapl. na Vačah); Kramar Fr. (kapl. v št.-Jerneju); Krašovic Juri (kapl. v Semiču); Kutnar Fr. (v Solnogradu nadšk. kapl., poznejši škof); Kosoglav Fr., iz Stopič r. 1798; še živi Pirc Fr. (vikar v Pečah, rojen v Kamniku 1785, posvečen 1813, naslednji misijonar v Ameriki, zdaj v Ljubljani — že v 92. letu); Poklukar Jož. (kapl. na Kerki); Ravnihar Mat. (kapl. v Breznici, znani pisatelj, roj. v Cirklah 1802); Švab Gašp. (vik. v Hotederšici, znani pisatelj, roj. 1797 v boh. Bistrici); Svetličič Mat. (kapl. v Šmariji, naslednjič fajm. pri sv. Petru, in poslednjič kanonik v Novem mestu); Traun Jan. (fajm. v Poljanah nad Loko, slov. pisatelj, roj. v Dobu 1771); Uršič Jern. (fajm. v Kamni gorici, roj. v Idriji 1784); Valenčič Ign. (administrator v Banjaloki, znani homeopat); Veriti Fr. (fajm. v Horjulu, potlej kan. v Novem mestu, roj. v Vidmu na Laškem 1771, znan slov. pisatelj); Vidmar Jernej (kapl. v št.-Ru-pertu, bivši ljubljanski škof, zdaj v Kranju, roj. ondi 11. avg. 1802); Vovk Vinc. (kapl. v Černomelju, znani dekan in sloveč stavbar, roj. na Jezeru 1796), in toliko drugih, ki so veči del vsi že na unem svetu.

Raznih služb (beneficij) je bilo takrat 492, med temi 47 praznih. (Zdaj jih je 602; 145 praznih). Ka-nonikov je bilo 9; duhovnov v pastirstvu 436; v po-koju 32 (zdaj 58). Vsih duhovnov je bilo 497. Verni-

kov se je štel 402.579 (zdaj pa 552.552). Ljubljanska dekanija je imela 36.242 (zdaj 59.775) vernikov.

V spodnjih Gameljnih (*cerkvena slovesnost*). Šmar-tenška farna cerkev že davno sloví po svoji lepoti, in res je po neutrudljivem prizadevanji mnogozaslužnega gospoda župnika postala kinč cerkvá na Kranjskem. Pa vsake duhovnije in farno cerkev povzdigujejo tudi njene podružnice, in to se smé reči o podružnicah Šmar-tenskih. Naj lepša zmed vsih pa je podružnica v spod-njih Gameljnih, ki je bila 22. t. m. po č. g. župniku slovesno blagoslovljena. Zunaj zvonika je vsa cerkev novo zidana, prav čedno in okusno; tudi altar je nov z lepo ploščo iz nabrezinskega marmorja. Podobe na altarcu so prav lepe; v sredi je podoba sv. Lenarta opata, na strani ste ji podobi sv. Gregorja papeža in sv. Valentina, in dalje lepi podobi sv. Roka in sv. Bošt-jana; verh altarja ste podobi sv. Notburge in sv. Bar-bare, in med njima podoba žalostne Matere Božje. Reči se mora, da je malo podružnic, ki bi se z lepoto in okusnostjo tako odlikovale, kot Spodnjegameljska. Še poznim njih vnukom bo oznanovale cerkev, kako verni katoliški kristjani so bili njih očetje, ki se niso bali truda in stroškov, da so postavili Bogu in sv. Lenartu v čast prelepo cerkev. Vsa čast toraj Spodnjegameljčanom, da so zidali tako lepo cerkvico in napravili zali altar v nji. Kaj lepa pa je bila v nedeljo tudi slovesnost, bla-goslovljevanje nove cerkve in altarja. Pred cerkvijo bil je iz zelenja, vencev in zastavic napravljen dolg in lep vhod, tudi na zvoniku so vibrle zastave. Najprej so čast. gosp. fajmošter med azistencijo blagoslovili cerkev, potem pa podoba sv. Lenarta, ki je stala zunaj cerkve na lepo ozališanem prostoru. Ko je bila podoba blago-slovljena, nesli so jo v slovesnem sprevedu med svo-nenjem in streljanjem okoli cerkve in potem v cerkev, ter so jo postavili na odloženo mesto v altarcu. Potem je bil blagoslovljen altar, nasledovala je slovesnosti pri-mérna pridiga in dalje sv. maša med azistencijo.

Prelepo slovesnost, ki se je končala o 1/2 1, pozvdi-govalo je tudi prekrasno pomladansko vreme. Gotovo bo Spodnjegameljčanom in tudi njihovim sosedom, ki so se v tako obilnem številu slovesnosti vdeležili, ta dan ostal v dragem spominu. Omeniti moram še nalaš za to priliko zložene pesmi, ki se je pela. Sostavili so jo č. g. župnik A. Namre, ki vsi gore za Božjo čast in lepoto cerkve, kar jasno priča farna cerkev in podružnice. Ne vprašajo, kje bomo dobili denarja za to in uno, ker vodi jih pravilo: Kadar zidaš cerkve in postavljaš al-tarje, pomagal ti bode Bog.

Na Dovjem je bil pretečeno nedeljo (29. aprila) Tomaž Guzelj pokopan. Ker je bil ranjki tudi dru-god znan in za dobre dela posebno vnet, pač zasluži, da se mu v „Danici“ postavi majhen spominek. — Pet-najst lét staremu je huda bolezen desno nogo tako sker-čila in pokvarila, da je zamogel le ob berglji hoditi; in mu je berglja zvesta tovaršica ostala do smerti v 62. letu njegove starosti. Kakor težavna mu je bila hoja po tléh, tako uren in pripraven je bil na drevju. Ni ga bilo oreha ali jesena tako visocega, da bi si Tomaž ne bil upal ga oklati, osmukati. — Imel je nekaj drobnice, da se je pošteno preživil. Bil je z malim zadovoljen. Zapustil je komaj toliko, da so se stroški majhnega po-greba poravnali. Upamo pa, da je bil toliko bogateji z dobrimi deli.

Ranjki je namreč razširjal bratovščino sv. Detinstva ali malega Jezusa v korist zaverženih poganskih otrók. Vse je delal vse skoz vestno in pošteno, kar tudi let-niki imenovane bratovščine natanko skazujejo. Veliko je tudi storil za Trapiste v prid naših bratov v Bosni. Dan pred smertjo, ko je majhno svoje premoženje razdelil,

je še rekel: Šest goldinarjev naj pa bo za „naše ljube Trapište“! Krivico so mu delali nekteri s sumničenjem, da kake doneske sam zapravlja; on se je z vsim skazal, nič delal brez vednosti duhovnega pastirja. On pa je vsim iz serca odpustil, pa tudi za odpušanje prosil vse, ktere je vedoma ali nevedoma kaj razžalil. — Velika množica ga je spremila k zadnjemu počitku; vidilo se je pogrebem na obrazih, da ga neradi zgubé, ker zelo ga bodo pogrešali ob nedeljah in praznikih, ko jim je vselej prav pobožno in ginljivo vodil sv. križev pot. — Blagor mu, ker v Gospodu je zaspal; njegove dela pa so šle za njim! Naj v miru počiva!

Iz Kaltern-a na Tirolskem. (Rešenje iz silne nevarnosti.) Naslednje pismo nam je izročeno iz zanesljive roke; pisala ga je s Tirolskega spodej podpisana svoji sestri uršulinski redovnici Tekli v Ljubljani. Po osebnih rečeh se priprosta pripoved tako-le nadaljuje:

Zdaj pa, dobra sestra, poslušaj dogodbo, ki ni natanjena le v Ljubljano, ampak tudi v Florencijo in v Turčijo. Sedmega svečana (tega leta) reče mladi baron pl. Biegelem: danes pojdem tje ven na Altenburg pogledat na grad. Najin brat Janez mu reče: pa ne sami, gospod baron; utegnili bi nevarno biti. Toda mladi človek je šel brez tovaršije, — in res: zvečer ga ni bilo nazaj. Kakor je lastno tem zanimivim gospodom, prišel je zunaj na neznane pota in steze, je stopal s pečine na pečino, in poslednjič mu klobuk pade čez prav visoko pečino k Mühlbach-u (vodi), ki Ti je dobro znan. Trudil se je ga spet dobiti, plazi se tedaj doli čez pečine, dersa in dersa vedno globokeje, — dobí tudi res klobuk; ali nazaj, to se ni več dalo. Ker ne more več kviško, si misli, šel bom ob vodi tje doli, prišel bom v Kaltenverfen, potem pojdem po cesti v Kaltern. Pa to ni bilo tako; tu ni bila ravna pot, tudi tam so bile brezna, kterem se ni mogel ogniti: zašel je v vodo, da mu je bila že do vratú, — brede še dalje navdol v strašno podolnico, in poslednjič ga pripelje nadloga v skalnato dolbino, od koder ni bilo več izhoda: pred njim je globoko brezno, ki si ga voda sama koplje, ne upa se toraj ne stopinje naprej, — bilo je že pozno, dan se je bil nagnil. „Tedaj v globini, — obleka vsa mokra, — noben človek me ne vidi, nobeden me ne sliši, tedaj tudi ni rešenja!“ Dobri gospod se usede zraven potoka, vzame molek (roženkranc) v roko in tako se pripravlja na smert. —

Kolika nezmerna bridkost je bila domá pri domačih in baronovki, tega ne morem popisovati... Kaj pa da, naš Janez je bil kar precej pokonci, vzame še 7 fantov, med njimi je bil tudi brat baronov Pavel v velikih britkostih; vzamejo luči, naš Janez tudi pušo, in gredó proti Altenburgu. Preden so tje ven prišli, je bila terda noč. Hodili so z lučmi sem in tje, iskali in klicali, kar so mogli; pa nič ni bilo odgovora, dobri Ljudovik nič ni mogel slišati zarad (šumeče) vode, in tudi ker je skala kakor streha čez-nj visela. Nato je naš Janez vstrelil, in to je nesrečni slišal, se je zvezelil, da je vender rešenje še mogoče, odgovori in kliče, kolikor more, dokler ga niso zaslišali. Zdaj se meša veselje in žalost: tukaj doli je, še živi — —, pa kako tje doli priti v temni noči? Tega niso mogli. Treba je bilo tedaj čakati, da je bil dan. Vzeli so potem dolgo verv; ali nobeden si ni upal tje doli se spustiti. Naš Janez se berž oblubi na božjo pot v Weissenstein, se tvega sam svojega življenja, zgorej verv terdno priveže in so po nji doli spusti. Z vsim trdom iše in najde mladega gospoda v pečini še sedeti, strahú vsega oslabljenega, ker tudi tako dolgo ni nič vžil. Izpelje ga iz globéli in izvlekli so ga gori po pečinah, ter so prišli domú dopoldne ob desetih. Gospodičina Marijana je pri tisti

priči srebern križ od svoje vratne verižice vzela in dala ga je našemu Janezu v spomin. Brat (baronov) Pavel mu je dal cekinov 100 gl. vrednosti.

Tu tedaj, ljuba sestra, imaš dogodbo s Tirolskega, ker dobro poznaš kraj in ljudi...

Tvoja ljubeča Te sestra
Ana M. Hassel, l. r.

V Marija-Zvezdi v Bosni, sv. Jožefa dan 1877. (Konec.) Radi pa bodo naši dobrotniki na Kranjskem tudi slišali, kaj smo storili in opravili teh 8 lét, kar smo v Bosni. Ako me prašate, koliko duš smo spreobrnili, moram reči, tega ne vém, če eno ali nobene ne, ker tudi ne vém, če je naša molitev pri Bogu uslišanje dosegla ali ne. Ali sploh smém vender terditi, da imamo udov, ki znajo prav dobro moliti, in zato upam, da je bila naša molitev marsikterikrat uslišana in je bilo kaj duš k Bogu pripeljanih.

Ako me pa tudi prašate, kaj smo po zunanjem delali in storili, smem reči, da to ni pod nič.

Pervo že je sozidanje kloštra in cerkve in toliko neogibro potrebnih stranskih poslopij. Se vé, utegne se govoriti, da to smo storili za-se, ne za človeštvo. Vender posredoma je le zidano prebivalstvu v blagor. Zakaj ako hočejo tiči imeti mlade, si morajo poprej narediti gnjezdo. To gnjezdo narediti ni bila majhna reč pri turških zaderžkih, pri turških okolišinah, v turški deželi. Na Dunaju zidati celo ulico ne dela toliko pritežnost, kolikor jih je delalo stavljenje „Marija-Zvezde“.

Drugo je vstanovljenje šole v Banjaluki, kjer že 4 leta vživajo otroci nauk usmiljenih sester. (Kdo vé, če ne pridejo pa svoj dan kaki „olikani turki“ ter porekó: „šola je naša“!) Nakupovanje hiš in zemljiša stane mnogo denara in poterpežljivosti, in plačevati se mora še zdaj po 200 gl. obresti na leto od kupnega zneska, ki ni še plačan.

Tretje je bilo zidanje ubožnice. Le-ta stoji prav pri samostanu, in v malo mescih ima biti dokončana. Prihodnje učenike tega vstava sem si mislil Kranjce, ako bi ne bili odšli preteklo leto. Zakaj terdih Nemcev vender ne morem odgojati za take učenike. (Ženske, Kranjce, so nekako bolj serčne, ker več jih je ko usmiljenih sester na Turškem. Vr.) Ako tedaj ta šola ne dobí učencov tako hitro, kakor sem želel, imajo zopet Kranjci pri tem precejšeno svoj delež.

Ceterto, kar hočemo napraviti za terpeče prebivalstvo, je zidanje male bolnišnice, kar hočemo to leto pričeti. Namenjena je za tiste bolnike po okolici, ki jih k nam nosijo, so pa tako pokvečeni in revni, da jih brez ranocelake pomoči ne moremo odpraviti, da bi na poti ne omagali. Taki morajo imeti dan na dan zdravilsko in kirurški pomoč in novih obezil dobivati. Tudi morajo po zimi priti na górko. Ta namen ima dosegati omenjena bolnišnica.

In ravno Kranjce želim povabiti, naj tudi k tej napravi s svojim deležem pripomorejo, da se jim zasluga ne zgubi.

Povedal bom tudi še, kaj v kratkem namerjamo početi. Narprej ko bo moč, bomo skušali zidati še drugi trapistiški samostan. Da se to delo še ni začelo, je glavni vzrok, ker k temu še nimamo zadosti pripravnih ljudí. Moram tedaj, dokler se Kranjci k takim početjem ne dajo nagniti, „Švabov“ tje pošiljati, pri vsem njihovem neotesanem lomljenji bosenskega jezika. *) Akoravno v teh krajih neradi vidijo kaj nemškega in še nerajši slišijo, si vender mislim, bolje je nekaj, če tudi še tako hudo švablja, kakor pa čisto nič ne. Se vé, da bode

*) Gospod pisatelj je sam Nemec, tukaj misli na prave „Švabe“ in ne govori zaničljivo. Vr.

zopet na novo germelo zoper nas... Pa nič za to. Vse naše naseljenje se je zgodilo med zgoli nasprotovanjem — in nikakor niso naj hujši zadržki od Turkov. Tih se zdaj celo ni več bati... Toda to je bila in je ognjena poskušnja, v kateri je poterjeno naše početje.

S tim, menim, sem Vam Kranjcem to reč dosti natanko razložil. Povedal sem Vam, kaj se je pri nas godilo, kaj je zdaj pri nas, in kaj namerjamo v prihodnje. Povedal sem Vam naravnost, kaj o Vas mislim, in da si dobro ohranite, rečem še enkrat: Ako se oziramo na tako veliko početje, ki tako daleč sega, oziramo na to, da ste po rodu in jeziku z Bošnjaki v zvezi in tako blizu, v teh ozirih tedaj so Vaši sinovi, svetnega in duhovskega stanú, premalo storili; v 8 letih bi nam morali veliko več in čverstejših ljudi dati, kot ste jih. Spoznati Vam pa moram, da med Jugoslovenci ste na prvi stopinji — v dajanji novincev za red in darov v denaru. Primorje se je dozda skazovalo velikoserčno do nas v darovih, pa ljudi nam tudi ne daje. Dalmacija ni nam dala še nobenih darov, pa tudi nobenega moža ne; v prvem ima izgovor zaradi ubožnosti. Očitno naj slabše (razun ene visoke osebe) pa se obnaša Hervaško in Slavonija. Zakaj mladi mož, ki je zdaj pri nas, je prvi, ki je od tam... Sploh so nam Prusi za prvo naselbo največ darovali, zlasti Prusi ob Renu, in pa zgoli sami „nebizmarkovci“...

Konečno moram še opomniti, da vse tiste misli, češ, v rogovilstvu bodo Trapistom konec storili, so bile lažnjive. Koliko novincev je zato odstopilo, in tudi zdaj bi jih k nam veliko pristopilo, pa si ne upajo priti v Turčijo. Jaz sem zmeraj terdil nasprotno, da se namreč za nas nič ni bati, in le jaz sam sem imel prav. Zato naj se taki vender dajo že preveriti. Jaz vender moram bolje vediti, kako je z nami, kakor vsi zunaj dežele. Sicer pa je velikrat tudi meso in kri, ki takim strahljivostim živež daje. „Kdor pa je roko položil na plug in še nazaj gleda, ta mene ni vreden.“

K temu naj posnamemo še nekoliko, kar je prinesel „Tiroler Volksbl.“ 19. svečana. Pravi med drugim: Ker sem se tako dolgo tam mudil in so tako bratovsko in čedno delali z menoj v moji bolezni, bil tudi v Bocnu in Meranu tako dobro sprejet, si štejem v dolžnost nekoliko poročiti, kako sem nazaj popotoval. Z Briksna sem seboj vzel dva novinca. Tréh z južnega Tirolskega pa ni bilo... V Zagrebu me jih je čakalo že deset; tako sem jih peljal 12 seboj v kloster. Dozda so vsi tukaj; kateri izmed njih bo Judež, še ne vem. Prosim, vsim tistim, kateri imajo veselje priti za temi dvanajstetimi poskusit trapistovsko življenje, naznanite po svojem cenjenem listu, da zdaj ladija vsak ponedeljek in četrtek zjutraj gre iz Siska. Ako nam taki dosti zgodaj naznanijo sem v kloster, gre naš voz po nje v staro Gradiško. Naša privatna pošta z denarom in pismi pride le samo v ponedeljek iz stare Gradiške.

Tukaj je vse mirno; Turki so siti vojskovanja po hribih (guerilla-vojske) in bi imeli radi mir... Vataši dozda še nobenkrat niso nadlegali vožnje iz stare Gradiške k nam; bivajo namreč daleč od te ceste. Zato se nikomur ni bati tu sem popotovati.

Zlasti bi rokodelskima pomočniškima družbama v Bocnu in Meranu želel še povedati: Ako kateri tam ne najde dosti dela, ali mu sicer ni po volji, naj le brez strahu k nam pride; pri nas je dela za vse ondotne rokodelske pomočnike in plačilo tudi plemenitiše; z neminljivim denarom se namreč tu plačuje, in plačevavec je On, ki je rekel: „Kar ste naj manjšemu mojih bratov storili, to ste meni storili.“ K svojim naj revnišim in ubožnim bratom pa štejemo po pravici Bošnjake, v katerih blagor smo tukaj toliko si upali in svojo kožo in pót nastavili. Trapist v Bosni biti in pravo oliko

razširjati tukaj, to je še vse kaj višega kakor „kulturna borba“ (kulturkampf) v Bizmarkiji... Ali se ne bi tudi moji rojaki skazovali v ti pravi kulturni borbi z dajanjem trapistiških novincev? Jih mar otožnost po domovini zadržuje svoje hribe zapustiti? V Bosni bodo našli veliko lepši. Ali se ne smem tedaj nadjati, da sem s svojim današnjim strelom zadel par okrajn? Sem mar celo tablo zgrešil? Bomo vidili.

K temu je v našem poznejšem pismu opomba: „Nasledek. Poslednji teden se je iz enega tirolskih mest oglasilo že 5 študentov. Tedaj nisem zgrešil table.“

Fr. Franc.

Iz Jeruzalema, 5. mal. travna. Velikonočni ponedeljek je neki Anglež, ko je jezdaril ob Jafiških vratih, neko staro Turkinjo na tla poderl, razdraženi Turki so nato Angleža na pol ubili. Hotel je plačati 800 funtov šterlingov v zlatu: ne, so kričali imenitni Turki po mestu, s svojo kervjó boš plačal na tem mestu! Anglež je zdaj zapert na Serajlu; ako umerje Turkinja, bo tudi njega življenje stalo; če se pa ozdravi, bo plačal 2000 funtov. -- Velikonočno nedeljo je bilo pred Nablus-om 18 osób (angleških božjepotnikov), ravno ko so v šotorih jedli, od kacic 300 Beduinov do čistega oropanih — s šotori, robo, konji vred. V capah in bosih so predvčerašnjim prišli v gostilno Hornstein (v Jeruzalem). Paša pa odrekuje brambo in pravi, da teh 1800 soldatov, ki jih ondi ima, mora mesto varovati, in on ne more nič storiti. Nevarnosti tedaj je tukaj dosti. (Op. Te dogodbe, kakor tudi kar še nasleduje, imamo po dobroti iz osebnega pisma; ako se vse to potrdi, je prašanje, kaj bo Anglež storil za svoje podložnike, kaj poreče angleški narod...? Vr.)

Tukaj ste dve framaonski loži. Obžalovanja vredno je, da so tukaj tudi latinci, domačini in evropejci, ki se štejejo k ti satanovi derhali.

Že davno doželena katoliška sirotišnica je v Jeruzalemu prav lepo dozidana; med drugimi pridejo boje v njo tudi mladenči, ki se za duhovski stan pripravljajo.

Razgled po svetu.

Rudečkarški nameni. Kolikor huje liberalizem stiska Kristusovo Cerkev, toliko bolj žuga vladam in občinstvu pogubljivo rudečkarstvo. „Gazzetta di Genova“ piše, da v ondotnem mestu je zapertih 9 rudečkarjev, internacionalistov. Eden izmed njih je imel pri sebi razglas, na katerem so rudečkarški nameni posneti tako-le: brezvladje, družbinska likvidacija (splošno grabljenje in deljenje premoženja), razdjanje družine, odpravljenje zakona in zatrenje vere! — Gosposka v Neapelju je zasačila mednarodno tiskarno in nekaj znamenitih pisem. Po več krajih na Laškem so zaperli zaradi rudečkarstva sumljivih ljudi in zasledili so neki obširno zakletev. Zato je ministerstvo za notranjstvo prepovedalo vse internacionalne družbe, ktere zdaj vradnije razrešujejo v Milanu, v Florencu, Bolonji in po vsih mestih, kjer imajo svoje zakletne družbe.

Kaj prekucuhi namérjajo, so pokazali in kažejo zadostikrat. Naj novejši njih mesarsko djanje se je doveršilo te dni v republiki Paragvaj-ski v Ameriki. Telegram iz Buenos Ayres-a od 21. aprila pravi, da v prekucubovskem poskusu sta napadena in umorjena predsednik in njegov brat. Zakletniki so pobegnili in njih trume so razgnane. Preizverstni dr. Jan. Kerst. Gill je bil od 25. nov. 1874 predsednik omenjene republike, pošten katoličan ter ves udan namestniku Kristusovemu,

zato ni čudo, da ga je čertilo in zaklalo rogovilstvo, — ktero in kakošno ravno, to se še ne vé.

Paraguay je našel Portugalec Sebast. Cabot l. 1536; pridobili so si deželico potlej Španjci, ki so pa trinoško gospodovali. L. 1556 so se ondi ustanovili jezuiti in so s svojimi slavnimi misijoni spreobrnili velik del naroda ter so napravili prav srečno vlado. Potem je bil Paraguay nekaj časa pod gospostvom portugalskim in leta 1811 se je dežela oklicala za samostojno ter je bila nekako samoderštvo do l. 1840.

Za dom in šolo.

Mlad dijak je zmagal prazni strah.

(Iz študentovskega življenja.)

Učenci cvetečega vstava švicarskega so o lepih spomladanskih večerih imeli prijetno uro odločeno za razvedrilo. Godilo se je to na velikem očitnem prostoru. Tu je bil celi sejim kratkočasov, igranja, skakanja, včasih tudi besedovanja, prepira in rovanja; vendar le za šalo in razvedrovanje; bili so namreč pričujoči učenci, modri nadzorniki, ki kacega napačnega prepira ali celo pretepa niso dopustili.

Nekega večera so veseli študentje zopet na svojem prostoru v raznih kerdelih sem ter tje. Kar se „začuje mlo zvonjenje — Mariji počenjenje“. Ne vé se, če je bilo to mlado švicarsko ljudstvo preveč zamišljeno v igro, da je zvon preslišalo, ali pa je vaak na družega čakal, kateri bo prvi kapico z glave snel in molil. Igrali so naprej, ne da bi molili sladko „Marijino počenjenje“.

Pri eni trumi študentov z naj višega razreda je stal deček iz enega naj nižjih oddelkov; ta ni bil preslišal tega, kar naš pesnik tako lepo popisuje, ki pravi:

In kadar solnce že ljubó
Nam za goró žari slovó,
Se glasno sliši še zvonjenje,
Mariji čast in počenjenje, —
V večernem hladu se glasi:
„Češena si, Marija Ti!“

Slišal je mali švicarski dragotinček mili glas z višave, prišel pa je v neko zadrego sam seboj, ne vedoč, če bi snel kapico z glave ali ne? Pod kapico ali klobukom nekterih študentov že namreč tiči črni zlodej napuha in ljudskega ozira, ki mu brani pokrivalo z glave vzeti, kadar zazvoni. Tudi tega malega je hotel črni zlodej zmotiti, češ: „Kaj samo ti boš molil? Smejali se ti bodo. Sej tudi večji študentje ne molijo; kaj si bodo mislili, če jih boš s svojo pogumnostjo sramotil?“

V taki skušnjavi pa mu je dobri angelj navdihnil lepši misli v serce. „Ali mar drugim škoduje, ako jaz molim? Morebiti samo čakajo, da eden začne. Zveličar je rekel: Kdor me pred ljudmi spoznava, bom tudi jaz njega spoznal pred svojim Očetom, in kdor se mene pred ljudmi sramuje, se bom tudi jaz njega sramoval pred svojim Očetom itd.“ Tako si je mislil in se boril sam seboj naš ljubeznjivi deček, zakaj „ostudni strah pred ljudmi“ ga je zapeljeval in motil, da naj nikar ne moli; njegov angelj varh pa ga je budil, da naj dá Bogu čast in „Mariji počenjenje“, naj se odkrije in moli.

Kaj pravite, ljubljanski šolci, kdo je pri dečku poslednjič zmagal, „črni zlodej“ ali „angelj varh“? Poslušajte in posnemajte:

Dobri deček še ni bil postal saničevanja vreden „strahopetež“: vzél je kapico z glave in molil je „angeljevo češenje“ brez strahú. In nobeden ga ni zasmehoval zato, kajti šepetanje iz ust črnega zlodja, da bo

zarad molitve zasmehovan, je bila „črna laž“. Pa maliček ni molil le sam: zaporedoma so se odkrivali tudi vsi večji študentje, ki so okrog stali, in njegova zmaga čez črnega zlodja, ki se mu pravi „strah pred ljudmi“, je bila kaj lepo ovenčana.

Zgodbica pa še ni čisto pri koncu. Serčni mali junak pride domú, gre po navadi v svojo tiho naučno sobico, tam pred Bogom poklekne in mu prav serčno zahvalo daje za zmago, ki jo je bil ta dan dosegel. Dobrotljivi Bog, ki na tihem s človekom govori, pa je malemu junaku napolnil njegovo lepo serčice s tako sladkim veseljem, da kaj tacega vse svoje mlade dni še ni občutil. Bil je pa Bogu tudi tako hvaležen, da je terdno sklenil: serčno in pošteno vse žive dni Bogu služiti.

Vam, ljubljanski učenci, višji in nižji, pa naj ozioroma na „angeljevo češenje“ še pristavim za sklep opomin enega vaših šolskih načelnikov svetnega stanú; glasi se opomin:

„Češena si, Marija Ti!“
Naj se glasi do konca dni!
Naj vedno čuje se zvonjenje,
Mariji čast in počenjenje,
Nebó in zemlja naj glasi:
„Češena si, Marija Ti!“

Čet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. V naj hujši smertni nevarnosti sem bila pred nekterimi mesci priporočena v bratovsko molitev naše ljube Gospé, in res sem se popolnoma ozdravila, čast bodi Bogu in hvala N. lj. G. presv. Serca!

V Ljubljani, 29. mal. travna 1877. A. P.

Št. 2. Na priporočevanje k N. lj. G. sem v boleznih in v raznih nadlogah pomoč dobila, poslednjič pa saj nekaj mi ukradenih reči ravno tako nazaj dobila. Češena bodi, naša ljuba, vedno dobrotna in usmiljena Gospá presvetega Jezusovega Serca!

J. M.

Št. 3. Oseba, poprej nespokorna in terdovratna, je po priprošnji naše ljube Gospé presv. Serca se popboljšala. Toraj, češena, hvaljena bodi naša ljuba Gospá presv. Serca!

Iz Ljubljane, 1. vel. travna 1877.

Prošnje.

Št. 1. Hudo bolna žena se živo priporočuje v bratovsko molitev N. lj. G., da bi se ozdravila, če je Božja volja, ter mogla zopet skerbeti — zlasti za svoja še majhna otročiča.

Št. 2. Dva otroka sta priserčno priporočena v bratovsko molitev, fant, da bi ga neki razuzdani delavski pomočniki s svojim pohujšljivim govorjenjem ne okužili; deklina pa, da bi jo angelj varh pri tujih ljudéh hudega obvaroval.

Št. 3. Že več mescev bolna mati se priporoča v molitev udom bratovščine N. lj. G., da bi ji Bog na priprošnjo Marijino dodelil ljubo zdravje, ktero si želi zavoljo majhnih, še nepreskerbljenih otrok.

Mokronog, 26. mal. travna 1877.

Življenje štirinajstih pomočnikov v sili.

1. Sv. Juri, spričevavec, pomočnik vojakov.

(Dalje.)

Čudeži, ki so se zgodili po smrti sv. Jurja. Tukaj naj omenimo le samo dva nekoliko bolj obširno. V mestu Amastri-u v Paflagoniji, deželi male Azije, je živel učen, pa prav bogaboječ in pobožen mož, po imenu Leon, s svojo ravno tako bogaboječo in bogoljubno ženo Teofano, ki sta s posebno gorečnostjo častila sv. Jurja; iz ljubezni in spoštovanja do njega sta svojemu sinu pri sv. kerstu dala ime Juri, ktereга sta v strahu Božjem izrejevala in podučevala. Juri je v čednosti in vednostih prav dobro napredoval; bil je zveden mladeneč, izversten korenjak. Zgodilo se je, da so nekatere ljudstva proti vzhodu tej deželi vojsko napovedale. Konstantin, vladar rimskega kraljestva, je pobožnega in izvedenega Leona izvolil višega poveljnika ondotne armade. Leon, že zelo v letih, se je čutil nezmožnega voditi vso vojsko; toraj je na svoje mesto postavil svojega sina Jurja, tisti čas že dorašenega, prav krepkega mladčeta. Pri odhodu z doma na vojsko gresta oče in sin v cerkev sv. Jurja, kjer se prav goreče njegovemu varstvu priporočata. Rimska armada je bila od sovražnikov premagana in v beg zagnana; veliko vojakov je bilo ranjenih in ubitih, višji poveljnik Juri pa je bil neranjen vjet in v sužnost peljan. Po dokončani vojski starši v velikih skerbéh čakajo in čakajo svojega ljubljeneга sina, kdaj da bode domu prišel; ker ga le ni bilo, so terdno mislili, da je bil v boji ubit. S prebitkim srcem gresta mati in oče v cerkev sv. Jurja, tam svojo nadlogo svetniku takó milo tožita, da je bilo vse pričujoče ljudstvo do solz ginjeno. Tudi Juri v sužnosti k svojemu patronu zdihuje in se njegovi priprošnji pri Bogu priporoča. Nekaj časa potem se v njegovem rojstnem mestu praznik sv. Jurja jako slovesno obhaja; njegovi starši povabijo na kosilo svoje znanke in prijatelje, ki se od Jurja pogovarjajo. Juri v sužnosti se tega praznovanja v domačem mestu spominja, in ves v solzah pripravlja kosilce svojemu gospodu. Ko je bilo kosilce pripravljeno, ga nese v posodici svojemu gospodu. Na potu stopi sveti Juri pred njega, ga vzdigne s posodico vred in ga nese (kakor nekdanj angelj Habakuka) po zraku v hišo njegovih staršev, ter ga postavi v sredo zbranih gostov. Vsi ostermé. Starši v solzah veselja svojega ljubljeneга sina objemajo, ravno tako tudi sin svoje predrage starše. Veselje je bilo neznansko veliko v hiši. Ta čudež se pa še z drugim čudežem pomnoži. Kosilce, ki ga je bil mladeneč v rokah prinesel, je vsem povabljenim gostom zadostovalo, pa tudi unim, ki so bili še pozneje povabljeni. Po kosilu so šli vsi v cerkev sv. Jurja, in so se mu prav preserčno zahvalili za čudežno skazano dobroto. (Opomba. Pervi pisavec te prigodbe je bil pričujoč.)

Nek saracén (turk) stopi v cerkev sv. Jurja, in vidi pred njegovo podobo klečati duhovna, ki pobožno móli; to ga tako zgrabi, da sproži pušico v podobo, ker si misli, da duhoven podobo móli. Pa lej čudo! pušica odleti od malane podobe in se verne v njegovo roko, ter jo močno rani. Roka mu oteka in čuti velike bolečine. Saracén pokliče svoje keršanske dékle, ter jim pové, kaj se mu je prigodilo v cerkvi sv. Jurja. Dékle ga vprašajo, če misli, da je prav storil, ko je v podobo sv. Jurja strelil? Saracén jim odgovori: „Je li prav, da je duhoven podobo móli? Mar je podoba ranila mojo roko?“ Dékle mu svetovajo, naj gre k duhovnu, on mu bo vse to natanko razložil. Saracén čuti strašne bolečine v roki, in hiti k duhovnu. Ta mu začne razkladati, da je pred altarjem klečé le Boga móli, ne pa

podobe, ki nam sv. Jurja pred oči postavlja. Saracén duhovna vpraša: „Je mar Juri Bog, da premore take čudovite reči storiti?“ Duhoven mu odgovori: „O ne, ni ne Bog, ampak prijatelj Božji je, ki za nas Boga prosi, in Bog ga tudi rad usliši, ter nam po njegovi prošnji mnoge dobrote skazuje; zato se svetniku v nebesih priporočamo in mu dostojno čast skazujemo, pa tudi njegovo podobo tukaj na zemlji v časti imamo. Védi pa tudi, da Bog ne dopuša svetnikov zaničevati; toraj se zgodi, da Bog mnogokrat tudi očitno kaznuje nje, kateri njegove svetnike zaničujejo.“ Saracén vpraša duhovna, kaj mu je storiti, da popravi krivico, ki jo je bil svetemu Jurju storil? Duhoven mu odgovori, da naj si podobo sv. Jurja pri postelji nad glavo obeši, in lampico z oljem prižge, zjutraj pa naj si z ostalim oljem máže ranjeno roko. Saracén je natančno storil, kar mu je bil duhoven nasvetoval. Ko si zjutraj roko máže z oljem, ta trenutek bolečina neha, oteklina splahne in roka je bila popolnoma zdrava. Saracén — ves navdušen do sv. Jurja — prosi duhovna, naj ga sprejme med kristjane, ter naj ga kersti. Duhoven ga v keršanstvu podučuje in poslednjič kersti; opominja ga tudi, naj se vedno priporoča svetemu Jurju, da bode po njegovi prošnji pri Bogu premogel junaško preterpeti vse muke, ki mu jih bodo njegovi bratje — saracéni — prizadevali zato, ker je zapustil mohamedansko vero. Keršeni — ves navdušen — očitno spoznava Jezusa Kristusa, saraceni pa nanj planejo kakor zverine, in ga na kosce raztergajo. Ta Kristusov junak je prejel mučeniško krono, kakor njegov pomočnik sv. Juri.

Sv. Juri je poseben varh (patron) vojakov. Pred bojem pri Antiohiji se je bil prikazal armadi križarjev, ki so se bili vzdignili zoper turka, naj hujšega sovražnika keršanstva, in na priprošnjo sv. Jurja so bili neverniki premagani. Ravno tako se je bil prikazal angleškemu kralju Rihardu I, ko je šel s svojo vojsko nad saracéne, in dobil je bil sijajno zmago. Tiste čase je bil na Angleškem dan sv. Jurja (23. apr.) zapovedan praznik.

Sv. Jurja časté vsi narodi po vsem katoliškem svetu, pa tudi razkolniki — ločeni od katoliške cerkve — na Jutrovem in na Rusovskem ga v visoki časti imajo. Ruski car je še celo ustanovil vojaški red sv. Jurja, ki se daje le visokim osebam. Greki imenujejo sv. Jurja s posebno prislovico: „vélikega spričevavca“ ali marternika.

Služabnik sv. Jurja je bil na njegovo prošnjo njegovo truplo pripeljal v Diospol in ga pokopal v hiši njegove matere. Nekoliko lét potem so kristjani na tistem mestu sozidali lepo cerkev svetemu Jurju na čast, in so vanjo položili njegove ostanke v novi dragoceni grob. — Sv. German, sloveči škof v Parizu, ki je bil šel v Jeruzalem na božjo pot, je od cesarja Justinijana v dar prejel roko sv. Jurja, katero je v cerkvi sv. Vincencija izpostavil ljudstvu v počenjenje. — Papež Zaharija je cerkvi sv. Jurja v Rimu podaril glavo tega véliceга spričevavca. Druga roka tega svetnika je bila podeljena mestu Koloniji (Kölnu).

(Konec prih.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Podpisov za 50letnico sv. Očeta vélike množina skupaj vré iz vsih krajev. Véci del so prav čedne in lične pisanja. Nekatere pole dobé lepe podobe dotičnih cerkvá ali krajev. Kaj lepo se podá na čelu novomeških pol prav jasna slika ondotnega

mesta z napisom: „Civitas et parochia Rudolphaverthen-sia“. Kteri niso še poslali pól, naj skusijo to z vso naglico storiti.

Šmarnice se v Ljubljani pridno obiskujejo. V frančiškanski cerkvi imajo letos v ta namen novo podobo M. D. „Kraljice miru“ prelepo izdelano od g. Šubica, in druge oprave. (Prih. več.)

Prav lepe nove podobice za prvo sv. Obhajilo s slovenskimi molitvami zadi — smo vidili pri g. M. Gerberji.

Oziroma na popotvanje v Rim so gg. župniki po Gorenjskem (najberže tudi drugod) po deželni vladi dobili prošnjo od „novolaške vlade“, naj bi naznanili, koliko iz vsake duhovnije jih pojde na 50letnico? To boje zaradi tega, da se oskerbi, naj bi ne bilo kake zadrege zavolj množic itd.

Terziško-koparski mil. škof so v prelepem pastirskem listu čast. duhovstvu in vernemu ljudstvu pojasnili preslavno 50letnico Pija IX in velevali, kako naj se obhaja. (Prih. več.)

V Belaku na Koroškem usmiljeni bratje iz Gradca zidajo novo bolnišnico. Ta naprava je toliko bolj potrebna, ker le v Celovcu imajo že redno bolnišnico, druge boje ni v deželi. V ta namen so dobili od vlade privoljenje, da smejo tudi po Kranjskem za to človekoljubno napravo milošnjo nabirati. Čč. brata Edvard Benedičič (iz Železnikov) in Adavkt Theurich sta sprejela od reda to nalogo in sta že na Kranjskem. — Da rojaki zvedó kaj o delavnosti tega reda, naj omenim nekoliko tega, kar so storili v Gradcu od 1. pros. do zadnjega grudna 1876. Sprejeli so tačas v svojo napravo 1354 bolnikov. Med drugimi: iz Češkega 68, iz Koroškega 119, iz Kranjskega 76, iz Hervaškega 41, iz Primorskega 14, iz Moravskega 47, iz vojaške meje 2, iz Šlezije 7, iz Slavonije 2, iz Štajarskega 705, iz Tirolskega 60 itd. Med temi je bilo 1308 katoličanov, 10 razkolnih grekov, 23 protestantov, 13 izraelcev. Umerlo jih je 113, odpravljenih 1151, v zdravljenji jih je ostalo 90. — Iz tega je očitno, da bode tudi za Koroško in druge dežele, zlasti sosednje, blagerna nova naprava usmiljenih Bratov v Belaku, in kdor k temu s kakim darom pripomore, bo dobro naložen.

Na Dunaju se je napovedani shod katoličanov sošel 30. aprila. Perva pot zbranih je bila v stolnico sv. Štefana prosit Boga blagoslova za imenitno opravilo tega shoda. Do 3000 gostov je bilo napovedanih. Grof Pergen je zbor pričel. Neštevilno adres, vošilnih pisem in telegramov je bilo dospelo že takrat na Dunaj. Za predsednika je bil voljen grof Egbert Belcredi. Apostolski poslanec mons. Jakobini, nadškof Kučer, več škofov in družih velikanov je bilo pričujočih. Pervega majnika so se v raznih odsekih pričele silo tehtne obravnave, o katerih prihodnjič kaj.

Iz Rima. Sv. Oče so zdravi in sprejemajo popotnike; 5. t. m. bodo sprejeli francoske romarje.

Katoliški misijoni. Družba za zunanje misijone v Parizu je leta 1876 imela v svojem obročji 24 misijon-skih krajev s 701.445 katoličani, 38.000 krivoverci, in 136.363.841 nevérniki. Verske spremembe so naslednje: 600 krivovercev je spreobrnjenih, pa 255.087 kerstov. V teh misijonih je 23 škofov, 456 misijonarjev, 389 domačinskih duhovnov, 1173 katehistov (učenikov keršanskega in pripravljalcev za sv. kerst), 1559 cerkvá ali kapel, 27 semeniš, 1187 klerikov in 763 šol s 17.200 gojenci.

Poslednje novice. Rusi se zbirajo v vojsko proti Turku v Evropi ob Donovi in v Aziji med Črnim morjem in Perzijo, zlasti pri Kars-u. Dozdaj še ni bilo nič osebnega. Rumuni, Cernogorci in najberže še drugi

na Turškem so z Rusi; Anglija in druge vlade se zaporedoma oglašujejo za nobenostranske.

Duhovske spremembe.

V Terziški škofiji: Č. g. J. Treven bode 5. nedeljo po Veliki noči kot št.-Ivanski župnik slovesno vmesten. — Č. g. Urban Golmajer, župnik v Čubedu, je imenovan župnik Tomajski.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Neka ljubljanska družina, katero naj dobri Bog blagoslovi na prošnjo sv. Očeta Pija IX, za 50letnico 30 gld. a. v. — Neimenovan ljubljansk duhoven 5 gld. nepremagljivemu bojevavcu za sv. Cerkev. — Iz Polhograške fare s prav sinovsko vdanostjo 31 gl. in z vošilom: Naj bi Jim blagovolila milost Božja tudi še 50letnico vladarstva vesoljne Cerkve dati doživeti — ali saj po Njih lastnih željah toliko, da se še zmage veselé ter: Nunc dimittis, Domine, servum tuum in pace! — S Podkrajja po č. g. A. Lušinu sv. Očetu za 50letnico 5 gl. 96 kr. s prošnjo sv. blagoslova za pastirja in ovčice. — Iz Brezovice po č. g. fajm. J. Potočniku 15 gl. v papirju in 5 gl. v srebru. Bog daj, da bi zmago sv. Cerkve še na zemlji obhajali! — P. n. kan. J. Volc 20 frankov v zlatu za 50letnico. — Dve sestri z Zaliloga 2 st. dvajset. proseči sv. blagoslova. — Iz Blagovice po č. g. fajm. Bl. Petriču 4 tol. in 1 st. dvajset., t. j. okoli 8 gl. a. v. Vsi darovavci prosijo sv. blag. — M. Markič, M. Rohn in J. Sirnik 1 gl. 60 kr. s prošnjo sv. blagoslova za poslednjo gnado. — Po g. J. Dol. 40 kr. — Neimenovana roka po g. J. Porentu 1 tol. za 2 gl. st. den. — Po č. g. G. Rot u, kapl. v Rovtah, 3 gl. a. v., 1 križavec za 2 gl. 12 kr. star. d., 90 kr. a. v. in 2 stari dvajset. — Tri neimen. 3 gl. 5 kr. za 50letnico z vošilom, da bi sv. Oče doživeli zmago, proseče sv. blag. za vredno prejemo ss. zakramentov in za srečno zadnjo uro. — Tri druge osebe 2 st. dvaja. 25 kr. sr. ravno tako. — Č. g. B-c 2 gl. sr. — Polona M. 1 gl. sr. s priporočilom vse družine v molitev in z vošilom dolgega življenja in vsega dobrega sv. Očetu. — Iz Logatca po č. g. fajm. M. Markiču 10½ gl. star. den. v sr. — Iz št.-Vida nad Ljubljano po č. g. fajm. A. Potočniku 32 gl. 20 kr. st. den. in 1 ces. cekin. — Verni s Prežganja 10 fr. v zlatu, 8 gld. 40 kr. a. v.; 3 gld. 53 kr. v star. srebr. den. in prosijo sv. blagoslova — Čast. gosp. fajm. Čibašek Ant. 20 fr. v zlatu. — G. L. Šabec 1 gl. — Po č. g. U. Zupanu iz Leskovce 16 gl. sv. Očetu za 50letnico. — Iz Zaspega 8 gld. po č. g. fajm. Fr. Jerebu za 50letnico ljubljenemu sv. Očetu s prošnjo sv. blagoslova. — Dol na Dolenjskem 6 st. tol. po 2 gl. — Štanga 8 gl. 20 kr. — Poljanik 12 gl. — Dobovec 10 gl. — Smartno pri Lit. 14 gl. 95 kr. (vmes 9 gl. sr.) — Stara loka 81 gl. 57 kr. — Selce 52 gl. — Železnike 27 gld. 43 kr. — Stara Oslica 16 gl. — Sv. Leonard 12 gl. — Lučne 5 gl. — Bukovšica 1 ces. cekin. — Nova Oslica 4 gl. — Zalilog 3 gl. — Moravče 31 gl. — Ihan 15 gl. — Peč 5 gl. in 1 tolar za 2 gl. — Čemšenik 6 gl. — Sava 5 gl. — Št.-Osvald 5 gl. — Št.-Lambert 4 gl. — Po č. g. J. Dol. 2 gl. — J. Petkovšek z Rovt 1 gl.

Za pribegle Ercegovince in Bošnjake: G. L. Šabec 2 gld.

Za afrikanski misijon: Z Dobovca 2 gl.

(Drugi dar. prih.)